

Ažurirano:
07.10.2020. god.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

ODGOVORI NA PITANJA BANAKA U VEZI SA PRIMJENOM

ODLUKE O PRIVREMENIM MJERAMA KOJE BANKA PRIMJENJUJE ZA OPORAVAK OD NEGATIVNIH EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVANIH VIRUSNIM OBOLJENJEM „COVID-19“ („Službene novine Federacije BiH“, br. 60/20)

Područje:	Posebne mjere
Tema:	Tretiranje garancija sa aspekta poduzimanja mjera u cilju olakšanja poslovanja – član 2. stav (1) tačka a) Odluke
Broj pitanja:	1
Pitanje banke:	Odluka ne tretira pod mjerama eksplicitno garancije ali stava smo da bi se ovaj dio mogao „podvući“ pod „druge mjere koje banka poduzima u cilju olakšanja servisiranja kreditnih obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta“. Pa bismo provjerili i sa vama da li garancijske poslove obuhvatiti pod posebnim mjerama? Zbog prevencija protesta i sl.
Odgovor FBA:	Ukoliko klijent svoju obavezu prema korisniku garancije nije u mogućnosti privremeno ispuniti zbog okolnosti uzrokovanih pojavom COVID-19, banka može klijentu prolongirati rok garancije u sklopu posebnih mjera ili van toga. Za prologiranje garancije potrebna je i saglasnost korisnika garancije. Banka ne može samo na zahtjev klijenta, nalogodavca, izvršiti produženje garancije. Banka eventualno kao olakšicu može da omogući produženje važenja roka garancije, odnosno sve anekse za vrijeme privremene situacije radi bez naknada za obradu Kao jedna od posebnih mjera predviđena je i mogućnost odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća sa likvidnošću klijenta, koja se može koristiti kao preventiva protestu garancija. Sve prethodno navedeno se radi na osnovu analize banke i pripremanju adekvatnog modela za klijenta.

Tema:	Postupanje sa nenamjenskim i zamjenskim kreditima - član 2. stav (1) tačka b) Odluke
Broj pitanja:	2
Pitanje banke:	Da li je dozvoljeno odobravanje posebnih mjera klijentima kojima su već po nenamjenskim ili zamjenskim kreditima odobreni maksimalni iznosi (50.000 KM) ili rok (10 godina)? Odobravanjem neke od posebnih mjera možemo doći u situaciju prekoračenja ograničenja definisanih članom 3. Odluke o uključivanju posebnih uslova za ugovaranje dugoročnih nenamjenskih i zamjenskih kredita fizičkim osobama u sistem upravljanja rizicima u banci.
Odgovor FBA:	Za klijente banke iz člana 2. stav (1) tačka b) Odluke o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ (u daljnjem tekstu: Odluka) koje imaju odobrene nenamjenske i zamjenske kredite, banke takođe mogu odobravati posebne mjere iz Odluke, s tim što ne mogu odobriti mjere iz člana 3. stav (1) tačka (e) Odluke. Banka može produžiti rok otplate kredita samo u razumnoj mjeri i ukoliko ne postoji druga mogućnost da se klijentu odobri olakšica kako bi u narednom periodu mogao uredno izmirivati obaveze prema Banci.
Tema:	Način otplate obaveza nakon isteka moratorija – član 3. (1) a)
Broj pitanja:	3
Pitanje banke:	Da li se, u slučaju odobravanja moratorija do maksimalnog roka od 6 mjeseci automatski produžava rok otplate i obaveze ravnomjerno raspoređuju na preostali rok otplate ili je ovo pitanje u nadležnosti banaka? Da li su banke obavezne da, prilikom objavljivanja informacije o mogućim posebnim mjerama, ovu informaciju definišu i prezentuju klijentima?
Odgovor FBA:	Rok otplate obaveza banka može produžiti za period trajanja moratorija. Vjerovatno će za najveći broj klijenata biti primjeren model da se navedene obaveze linearno rasporede kroz mjesečne anuitete, ali banke mogu dogovoriti i neke druge modalitete u slučaju da smatraju da su primjerenije za klijente. Banke su u obavezi sve informacije u vezi posebnih mjera detaljno prezentovati klijentima.
Tema:	Način otplate obaveza nakon isteka moratorija - član 3. (1) a)
Broj pitanja:	4
Pitanje banke:	Da li je naše razumijevanje ispravno da banka može klijentu produžiti krajnji rok dospijeca duže od maksimalnih 6 mjeseci koliko je data mogućnost za moratorij, ukoliko je to potrebno za otplatu kredita (npr. klijent je imao i dospjele obaveze prije moratorija i kamate obračunate u periodu moratorija, pa je iste poželjno rasporediti u jednake anuitete kakvi su bili prije moratorija, za što je potreban duži period otplate)?
Odgovor FBA:	Način otplate obaveza banke trebaju dogovoriti sa klijentom u zavisnosti od njegovih mogućnosti za otplatu, te shodno tome definisati otplatni plan.

Tema:	Način otplate obaveza nakon isteka moratorija - član 3. (1) a)
Broj pitanja:	5
Pitanje banke:	Da li Banka ima pravo da obračunava redovnu kamatu u toku trajanja moratorija i kasnije je pripiše linearno po anuitetima do datuma dospjeća ili njeno plaćanje odgodi do isplate posljednjeg anuiteta ili po datumu dospjeća neanuitetnog kredita?
Odgovor FBA:	Banka ima pravo da obračunava redovnu kamatu u toku trajanja moratorija, a način otplate obaveza prema banci treba da dogovori sa klijentom u zavisnosti od njegovih mogućnosti za otplatu.
Tema:	Produženje krajnjeg roka za otplatu - član 3. stav (1) tačka c) Odluke
Broj pitanja:	6
Pitanje banke:	U članu 3. stav 1) c) se navodi da banka može produžiti krajnji rok za otplatu kredita koji se otplaćuje anuitetno, međutim nije navedeno koji je to rok. Da li je ostavljeno bankama da odrede rok ili je to maksimalno 12 mjeseci kako je definisano za druge privremene mjere - prolongaciju revolving kredita, grace period i moratorij?
Odgovor FBA:	Članom 3. stav (1) tačka c) Odluke nije utvrđen krajnji rok za koji banke mogu produžiti kredite koji se otplaćuju anuitetno. Stoga banke same utvrđuju navedeni rok na osnovu analize kreditnog rizika, imajući u vidu da odobrene mjere omogućće u narednom periodu uredno izmirenje kreditnih obaveza prema banci, u skladu sa stavom (4) istog člana Odluke.
Tema:	Obaveza banke na produženje roka dospjeća kredita sa jednokratnim dospjećem – član 3. stav (1) tačka d) Odluke
Broj pitanja:	7
Pitanje banke:	Članom 3. stav (1) tačka d) predviđena je mogućnost produženja roka dospjeća kredita sa jednokratnim dospjećem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima na period od najduže 12 mjeseci, pri čemu bi klijenti tokom tog perioda mogli koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišćen na dan modifikacije. Da li to podrazumijeva da se i klijentima za koje postoji informacija da su ostali bez posla i sl. ostavlja mogućnost korištenja neiskorištenog dijela izloženosti? Da li je banka obavezna na to?
Odgovor FBA:	U članu 3. stav (1) Odluke definisane su posebne mjere koje banka može odobriti klijentima čiji su prihodi i izvori finansiranja i dalje smanjeni kao posljedica negativnog uticaja pandemije virusnog oboljenja COVID-19, što znači da Banka kao jednu od olakšica za klijente može predvidjeti korištenje neiskorištenog dijela izloženosti, ali nije u obavezi da to i učini. Smisao Odluke je davanje olakšica klijentima čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu značajno smanjeni kao posljedica uticaja pandemije i time je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema banci, te banka može odobriti jednu ili kombinaciju mjera iz člana 3 stava (1).

Tema:	Produženje više kredita sa jednokratnim dospijećem – član 3. stav (1) tačka d) Odluke
Broj pitanja:	8
Pitanje banke:	Kako banka treba da postupi u vezi sa dospijećima kratkoročnih revolving kredita i kredita sa jednokratnim dospijećem, ako u jednom mjesecu dospije više partija čiji se rok dospijeća produži na maksimalno 12 mjeseci? To može dovesti do velikog broja slučaja gdje klijenti nakon proteka moratorija neće moći generisati taj iznos sredstava.
Odgovor FBA:	Za određeni broj klijenata koji imaju velikih broj revolving partija, vjerovatno primjeren modalitet neće biti produženje rokova na način utvrđen u članu 3. stav (1) tačka d), odnosno banka će morati na osnovu pojedinačne kreditne analize definisati drugi primjereniji modalitet koji će imati i drugačiju ročnu strukturu otplate kratkoročnih kreditnih obaveza.
Tema:	Produženje roka dospijeća - član 3. stav (1) tačka d). Odluke
Broj pitanja:	9
Pitanje banke:	Da li se produženje roka dospijeća definisano navedenom odredbom odnosi i na kredite po karticama i garancijama?
Odgovor FBA:	Navedenom odredbom Odluke obuhvaćeni su i krediti po kreditnim karticama. Kod dokumentarnih poslova za produženje roka potrebna je saglasnost korisnika garancije i banka ne može samo na zahtjev klijenta, nalogodavca, da izvrši produženje garancije. Ukoliko banka prolongira rok garancije u sklopu posebnih mjera, ne bi trebala stvarati nove troškove za klijenta.
Tema:	Produženje roka dospijeća - član 3. stav (1) tačka e) Odluke
Broj pitanja:	10
Pitanje banke:	Da li je ostavljeno bankama da odrede rok dospijeća prilikom odobrenja posebne mjere odobravanja nove izloženosti, budući da Odlukom nisu postavljena ograničenja za ovaj dio?
Odgovor FBA:	Banka, na osnovu izvršene kreditne analize, procjene budućih novčanih tokova, kao i ostalih elemenata sama utvrđuje rok dospjeća novih izloženosti u okviru primjerenog modela za klijenta, vodeći računa o principima iz Odluke da omoguće klijentima prevazilaženje poteškoća sa kojima se suočavaju, uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obaveze prema banci. Namjera posebne mjere odobravanja dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća sa likvidnošću bi trebala biti za kratorčne proizvode u cilju prevazilaženja tekućih problema.
Tema:	Posebne mjere - član 3. stav (1) tačka f)
Broj pitanja:	11

Pitanje banke:	Ako banka odobri mjeru iz člana 3. stav (1) tačka f) prilagođavanja plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji određuje banka, da li ista može biti sa rokom dužim od maksimuma propisanog predmetnom odlukom (Moratorij najduže na 6 mjeseci/grace najduže 12 mjeseci)?
Odgovor FBA:	Mjeru iz člana 3. stav (1) tačka f) prilagođavanja plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru, banka odobrava na osnovu analize smanjene kreditne sposobnosti klijenta i njegove mogućnosti izmirenja obaveza prema banci, tako da period odobrenja može biti i duži za navedenu posebnu mjeru.
Tema:	Klijenti kojima se ne mogu odobravati posebne mjere - član 3. stav (5) Odluke
Broj pitanja:	12
Pitanje banke:	<p>Na koji način i prema kojim kriterijumima banka identifikuje klijente koji su pogođeni pandemijom u smislu navedene odredbe, odnosno na koji način će se odrediti klijenti kojima je smanjen prihod ili izvori finansiranja?</p> <p>Odredba člana 3. stav 5. Odluke, otvara određene nedoumice od kojih izdvajamo:</p> <p>Da li predmetna odredba znači da se klijentima koji imaju redovna primanja ne može odobriti neka od posebnih mjera? Kakav tretman imaju pravna lica čija su se primanja tokom krizne situacije umanjila za npr. 10%? Da li se potreba za primjenom mjera može opravdati, na primjer, povećanjem cijena roba i usluga koje koriste u redovnom procesu rada?</p> <p>Slična pitanja su primjenljiva i na fizička lica i primanja u domaćinstvu – npr. klijent ima ista primanja ali sada mora da izdržava nekog od članova porodice koji je ostao bez posla (bilo da se radi o sudužniku ili ne); klijent u prvom mjesecu ima redovno primanje, ali je kod poslodavca najavljeno da će se primanja umanjiti za naredne mjesecima ili ih neće biti, iz kog razloga traži moratorij kako bi imao dovoljno novca za osnovne potrebe u narednom mjesecu i slično.</p> <p>Kako postupati u slučajevima kada je došlo do pogoršanja klijentove finansijske sposobnosti usljed efekata „COVID-19“, ali finansijska pozicija klijenta i dalje ukazuje na mogućnost redovne otplate obaveza? Kako postupati sa klijentima kod kojih će se posljedice „COVID-19“ osjetiti sa nekoliko mjeseci zakašnjenja (npr. može se desiti da klijent trenutno uredno izmiruje svoje kreditne obaveze a posljedice „COVID-19“ se počnu osjećati par mjeseci nakon prestanka važenja vanredne situacije)?</p>
Odgovor FBA:	<p>U slučaju fizičkih lica, svakako treba uzeti u obzir da li je došlo do smanjenja primanja domaćinstva bez obzira da li su ili ne klijentu banke smanjeni prihodi, te shodno tome omogućiti korišćenje posebnih mjera. Kod fizičkih lica, u slučaju da je jedan član domaćinstava ostao bez posla, koji nije korisnik kredita, te su ukupni prihodi domaćinstva smanjeni, što utiče na uredno servisirati kreditne obaveze, banka u navedenom slučaju treba odobriti neku od posebnih mjera koja će klijentu omogućiti uredno servisiranje obaveza.</p> <p>U slučaju pravnih lica, banka treba izvršiti analizu i odobriti posebne mjere ukoliko utvrdi da je došlo do pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta, što utiče na njegovu</p>

	<p>mogućnost da uredno izmiruje obaveze prema banci (npr. smanjenje prihoda, povećanje cijena robe i usluga koje koriste u redovnom procesu rada i slično).</p> <p>Odlukom je predviđeno da, ukoliko klijent nije trenutno u poteškoćama, ali naknadno bude, banka može odobriti posebne mjere u periodu važenja Odluke. Pravna ili fizička lica, kod kojih nije došlo do smanjenja prihoda ili je došlo do smanjenja prihoda, ali isto ne utiče na sposobnost urednog izmirivanja obaveza prema banci, ne odobravaju se posebne mjere.</p>
Tema:	Odobrenje posebnih mjera za klijente iz novoa kreditnog rizika 3 – član 6. stav (1) Odluke
Broj pitanja:	13
Pitanje banke:	<p>U članu 6. stav (1) Odluke je navedeno da Banka ne može odobriti posebne mjere u skladu sa ovom odlukom klijentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, odnosno dozvoljeno je odobravanje posebnih mjera samo klijentima čije su izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na osnovu uslova prema kojima se smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci definisanih članom 20. stav 3. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom.</p> <p>Kako tretirati klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza, redovno izmiruju sve obaveze i nemaju kašnjenja, ali zbog drugih razloga klijent se ne može oporaviti u performing (npr. Finansijski pokazatelji ili drugi uslovi) ali razlog za prvobitni ulazak klijenta u status neizmirenja obaveza je nekada bio 90+ kašnjenje? Da li je i pod kojim uslovima takvim klijentima je omogućena primjena privremenih mjera?</p>
Odgovor FBA:	<p>Izuzetno banka za klijente koji su raspoređeni u nivo kreditnog rizika 3 koje se nalaze u periodu oporavka u skladu sa članom 22. stav (3) tačka b) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i kod kojih postoji urednost u otplati u posljednja 3 mjeseca do datuma podnošenja zahtjeva, banka može odobriti posebne mjere.</p> <p>Bez obzira što je prvobitni razlog za određenje statusa neizmirenja obaveza bilo kašnjenje u materijalno značajnom iznosu dužem od 90 dana, banka može klijentu koji ne kasni duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu na dan modifikacije, a njegova je kategorizacija u statusu neizmirenja obaveza, odnosno u nivou kreditnog rizika 3 na navedeni datum radi drugih uslova navedenih u članu 20. stav (3) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, odobriti posebne mjere iz Odluke.</p>
Tema:	Period trajanja posebnih mjera – član 3 stav (7) Odluke
Broj pitanja:	14
Pitanje banke:	<p>Ako je klijentu u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje banka primijenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ odobren moratorij kao posebna mjera od 6 mjeseci, da li se klijentu nakon isteka moratorija može odobriti novi moratorij od 6 mjeseci u skladu sa novom</p>

	Odlukom, ili se za jednog klijenta može odobriti moratorij ukupnog trajanja od najduže 6 mjeseci?
Odgovor FBA:	Članom 3. Odluke definisane su posebne mjere koje banka može odobriti klijentima, kao i najduži period trajanja u zavisnosti od vrste odobrene posebne mjere. Stavom (7) istog člana je propisano da se u period trajanja posebnih mjera iz ovog člana ne uračunava period eventualno ranije odobrenih posebnih mjera u skladu sa Odluke o privremenim mjerama koje banka primijenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“. Prema tome, period ranije odobrenih posebnih mjera ne zbraja se sa periodom odobrenja u skladu sa Odlukom, odnosno banka, u skladu sa Odlukom, može naknadno odobriti moratorij u period od najduže 6 mjeseci.
Tema:	Period trajanja posebnih mjera – član 4 stavovi (1) - (3) Odluke
Broj pitanja:	15
Pitanje banke:	Ako je klijentu u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje banka primijenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ odobren moratorij od 6 mjeseci, da li se klijentu nakon isteka moratorija može odobriti grace period u trajanju od 12 mjeseci u skladu sa novom Odlukom ili se ukupni period odobrenih posebnih mjera treba uklopiti na maksimalni period od 6/12 mjeseci (u slučaju moratorija maksimalno 6/12 u slučaju grace-a), koji je zapravo najduži rok za grace period u skladu sa novom Odlukom?
Odgovor FBA:	U prethodnom odgovoru je navedeno da se period ranije odobrenih posebnih mjera ne zbraja sa periodom odobrenih posebnih mjera u skladu sa Odlukom, odnosno da banka može, u konkretnom primjeru, odobriti grace period u trajanju od 12 mjeseci. Članom 4. Odluke propisano je da banka odobrava primjeren modalitet, a koji između ostalog može sadržavati jednu ili kombinaciju posebnih mjera. Ukoliko banka odobrava samo uvođenje „grace“ perioda za otplatu glavnice kreditnih obaveza za kredit koji se otplaćuje anuitetno, odobrava ga najduže na period od 12 mjeseci. Također, banka koja odobrava modalitet koji sadrži kombinaciju moratorija i uvođenja „grace“ perioda može odobriti navedene posebne mjere na period od najduže 12 mjeseci.
Tema:	Pravljenje razlike u priznavanju kamatnih prihoda – član 5. Odluke
Broj pitanja:	16
Pitanje banke:	U slučaju posebne mjere moratorij, Banka će obračunati redovnu kamatu i priznati kamatni prihod za vrijeme trajanja moratorija. Da li prema Vašem stavu treba praviti razliku u priznavanju kamatnih prihoda, za ovu privremenu mjeru, između klijenata koji su doživjeli potpunu obustavu poslovanja/prekida rada i onih za koje je novonastala situacija uzrokovala manji promet/manja primanja nego uobičajenih?
Odgovor FBA:	Stav Agencije u navedenom slučaju je da se ne treba praviti razlika u priznavanju kamatnih prihoda između klijenata koji su doživjeli potpunu obustavu poslovanja/prekida rada i onih za koje je novonastala situacija uzrokovala manji promet/manja primanja.

Tema:	Brojač dana kašnjenja - član 5. stav (5) Odluke
Broj pitanja:	17
Pitanje banke:	<p>U cilju zastavljanja brojača dana kašnjenja prilikom uvođenja moratorija, da li je dozvoljeno da se dospjele obaveze (dospjela glavnica + dospjela kamata + zatezna kamata) pripiše nedospjelom dugu te da se nakon isteka moratorija u skladu sa definisanim modalitetom rasporedi dospjeće? Zatezna kamata u skladu sa mogućnostima ili otpisati ili preračunati na nivo redovne te istu pripisati nedospjelom dugu.</p> <p>Pošto se dani kašnjenja računaju na nivou klijenta, na osnovu odgovora da su dani kašnjenja 0 u slučaju moratorija, naše razumijevanje je da se moratorij vrši na nivou klijenta za sve kredite i garancije, odnosno za sve vrste izloženosti klijenta jer jedino na taj način je moguće imati dane kašnjenja 0 jer je brojač na nivou klijenta, a ne na pojedinačnoj partiji.</p> <p>Da li je moratorij na nivou pojedinačne partije dozvoljen i šta u tom slučaju sa brojanjem dana kašnjenja, ako bude dospijevanja obaveza po drugim partijama (naknade po garancijama ili po drugim kreditima za koje možda sa klijentom nije dogovoren moratorij)?</p>
Odgovor FBA:	<p>Dospjele obaveze prije moratorija imaju isti status i za vrijeme trajanja moratorija, kojim se odgađa plaćanje navedenih obaveza. Način plaćanja svih obaveza, uključujući i dospjele se rješava koz modalitet.</p> <p>S obzirom da je Odlukom definisano da se posebne mjere odnose na sve kreditne obaveze klijenta, moratorij se odobrava na nivou klijenta. Skrećemo pažnju da banka ne smije obračunati kamatu na ranije obračunate, a neplaćene kamate.</p>
Tema:	Moratorij kod limita po tekućem računu i kreditnih kartica
Broj pitanja:	18
Pitanje banke:	<p>Da li je prihvatljivo kod limita po tekućem računu i kreditnih kartica uraditi moratorij po proizvodu? Ovaj moratorij bi se takođe sastojao od proglašenja nedospjelim tekućih potraživanja i izuzeća obračuna redovne i zatezne kamate, koja bi mirovala do isteka moratorija. Imajući u vidu kompleksnost proizvoda tekućih računa i kreditnih kartica te različitu praksu sa obračunima kod procesnih centara, a uključujući i izloženost po ovim poslovima u kreditno-garancijsku izloženost na nivo klijenta, smatramo da je potrebno i ove proizvode tretirati posebnim mjerama.</p>
Odgovor FBA:	<p>Odlukom je definisano da se posebne mjere odnose na sva potraživanja banke od fizičkih i pravnih lica nastalih po osnovu ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene kamate, te u skladu sa tim i na navedene proizvode. Banka može odobriti posebne mjere iz Odluke i za ove proizvode, a što uključuje i moratorij. Tehnički aspekt na strani procesnih centara ne smije biti ograničenje banci za ugovoranje posebnih mjera. Banka na ukupan iznos bilansnih potraživanja ne može obračunavati zateznu kamatu.</p>

Tema:	Pripisivanje iznosa akumulacije (glavnica/kamata) zadnjoj rati otplate
Broj pitanja:	19
Pitanje banke:	Da li je bankama ostavljeno na volju da pojedinačno od slučaja do slučaja iznos akumulacije (glavnica/kamata) nastale iz moratorija po isteku dijele na mjesečnom nivou u okviru roka važnosti kredita? Može li se ovaj iznos pripisati zadnjoj rati kao bullet otplata? Može li se za period moratorija produžiti rok kredita kako bi klijent imao isti nivo mjesečne obaveze nakon moratorija?
Odgovor FBA:	Odluka je po pitanju obaveza koje su nastale prije ugovaranja moratorija (dospjele glavnice i kamate), kao i obračunate kamate u toku moratorija, dosta fleksibilna i daje mogućnost bankama da u dogovoru sa klijentima ugovaraju otplatu navedenih obaveza, vodeći se principima iz Odluke da taj model bude primjeren za klijenta, da mu je svrha održivost poslovnog modela i uredno izmirenje obaveza. Vjerovatno će za najveći broj klijenata biti primjeren model da se navedene obaveze linalno rasporede kroz mjesečne anuitete, ali banke mogu dogovoriti i neke druge modalitete u slučaju da smatraju da su primjerene za klijente, npr. da isto pripisu posljednjoj rati i dr. Rok dospijeca kredita banka može produžiti za period trajanja moratorija.
Tema:	Postupanje banke po nalogima prinudne naplate – postojeći propisi
Broj pitanja:	20
Pitanje banke:	Koja bi praksa trebala biti primijenjena ukoliko banka ima nenaplaćena potraživanja, klijentu odobri moratoriji, a u međuvremenu ili u toku moratorija pristignu mjenice na naplatu od dobavljača? Da li banka ima mogućnost intervencije u smislu naplate svojih potraživanja?
Odgovor FBA:	Postupanje banke po nalogima prinudne naplate se odvija u skladu sa postojećim propisima koji regulišu predmetnu materiju. Naglašavamo da je za uspješno provođenje privremenih mjera predviđenih Odlukom važno osigurati i solidarnost drugih povjerilaca, kako se niti jedno potraživanje ne bi dovelo u povoljniji položaj.
Tema:	Postupanje po zahtjevu za moratorij i novim sredstvima za tekuću likvidnost
Broj pitanja:	21
Pitanje banke:	Kako banka treba da postupi u vezi sa plasmanima gdje postoji zahtjev za moratorij i zahtjev za nova sredstva za tekuću likvidnost? U slučaju odobrenja i jednog i drugog zahtjeva, a kada klijent dođe u situaciju da nakon dva mjeseca ne može servisirati kredit koji mu je dodatno odobren pored moratorija, da li se i taj kredit za vrijeme trajanja moratorija može bez modifikacije podvući pod rok postojećeg moratorija?
Odgovor FBA:	U skladu sa članom 4. Odluke, banka treba da definiše primjeren modalitet koji sadrži posebne mjere iz člana 3. Odluke, koji će pomoći klijentima da u narednom periodu uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obaveze prema banci. Navedeno znači, ako banka u okviru toga modaliteta odobrava nove izloženosti, rokovi

	otplate trebaju biti postavljeni na osnovu pojedinačne kreditne analize, procjeni budućih novčanih tokova i ostalim elementima na osnovu kojih je banka procijenila da će odobrene mjere pomoći klijentu da u budućem periodu uredno izmiruje svoje obaveze prema banci. U skladu sa navedenim, banka primjenjuje posebna pravila za upravljanje kreditnog rizika iz člana 6. Odluke.
Područje:	Ostale modifikacije
Tema:	Naplata naknada – član 5. stav (3) Odluke
Broj pitanja:	22
Pitanje banke:	<p>Da li se odredba koja definiše da banka ne može naplaćivati dodatne naknade za izvršene usluge odnosno naknade povezane sa modifikacijom izloženosti odnosi samo na zabranu naplate provizije/naknade za obradu kredita/modifikacije ili se odnosi i na ostale troškove povezane sa realizacijom odgovarajućeg modaliteta (uključujući i odobravanje dodatne izloženosti za podršku tekućoj likvidnosti) kao što su troškovi mjenica, provjere i registracije zaloga, troškove notara, upisa hipoteke i ostalih instrumenata obezbjeđenja kao i svi ostali troškovi neophodni za realizaciju radnji predviđenih propisima koje je neophodno preduzeti u slučaju produženja krajnjeg roka otplate ili povećanja izloženosti?</p> <p>Naše tumačenje je da se predmetna odredba odnosi isključivo na zabranu obračuna i naplate provizije za obradu kredita, a ostale eksterne troškove realizacije posebnih mjera mogu snositi i klijent i banka, u skladu sa međusobnim dogovorom i u zavisnosti od ugroženosti klijenta (npr. banke može za najugroženije prihvatiti da snosi teret svih troškova realizacije). Sve drugo bi značilo da teret operativnih troškova realizacije posebnih mjera snose isključivo banke, kao i teret oprosta zatezних kamata u periodu vanredne situacije, teret likvidnosti u smislu odricanja od priliva u moratoriju što će dalje umanjiti kreditni potencijal banaka, povećati teret finansiranja likvidnosti tokom i nakon vanredne situacije – sa negativnim uticajem na likvidnost, profitabilnost i solventnost banaka.</p>
Odgovor FBA:	<p>Navedeno se odnosi na zabranu obračuna i naplate naknade za obradu zahtjeva za odobrenje posebnih mjera.</p> <p>Banka u svom postupanju treba nastojati da u što većoj mjeri izbjegne nametanje dodatnih troškova za klijente koji su pogođeni negativnim efektima COVID-19, a u slučaju da postoje određeni troškovi da ih, kada je to moguće, snose solidarno sa klijentom.</p>
Tema:	Naplaćivanje i razgraničavanje naknada – član 5. stav (3) Odluke
Broj pitanja:	23
Pitanje banke:	U slučaju privremene mjere restrukture/modifikacije originalne kreditne izloženosti i odobrenje nove kreditne izloženosti (sa modificiranim originalnim uslovima) banka nema pravo naplatiti novu naknadu za obradu kreditnog zahtjeva. Na koji način tretirati unaprijed naplaćenu naknadu za obradu kredita originalne izloženosti, a za koju se prihvodi razgraničavaju do konačnog dospijeca iste, odnosno da li se ista:

	<p>a) u cijelosti prihoduje u trenutku prestanka priznavanja originalne izloženosti tj. u trenutku priznavanja restrukturirane/modificirane izloženosti ili</p> <p>b) se unaprijed naplaćena naknada za obradu kredita originalne izloženosti razgraničava do dospijeca nove restrukturirane/modificirane izloženosti?</p>
Odgovor FBA:	Stav Agencije je da se unaprijed naplaćena naknada za obradu kredita originalne izloženosti razgraničava do dospijeca nove restrukturirane/modificirane izloženosti.
Tema:	Utvrđivanje značajnosti modifikacije - član 5. stav (1) Odluke
Broj pitanja:	24
Pitanje banke:	<p>Član 5. stav (1) Odluke glasi: “Modifikacija izloženosti uključuje izmjenu nekih ili svih uslova originalnog ugovora, te je banka može smatrati značajnom modifikacijom u smislu Odluke o upravljanju kreditnim rizikom, kada banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku, ali nije u obavezi da utvrđuje da li predmetna stavka predstavlja imovinu stečenu uz umanjenje vrijednosti (POCI imovina).”</p> <p>Molimo za potvrdu sljedećeg razumijevanja Banke ovog člana ili alternativno tumačenje:</p> <p>Odredba da “Modifikacija izloženosti uključuje izmjenu nekih ili svih uslova originalnog ugovora, te je banka može smatrati značajnom modifikacijom ...” podrazumijeva da Banka treba da kao značajne modifikacije tretira sve modifikacije izloženosti nastale kao rezultat posebnih mjera koje je Banka odobrila klijentu, a koje su propisane članom 3. ove Odluke. Značajnost modifikacije za posebne mjere definisane Odlukom o privremenim mjerama za oporavak od COVID-19, Banka ne treba dodatno utvrđivati na način propisan članom 6. (Značajnost modifikacije stavke finansijske aktive) Uputstva za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive Agencije za bankarstvo FBIH (br: 01-2583/19 od 05.07.2019. godine).</p>
Odgovor FBA:	<p>Navedene odredbe (i u slučaju značajnosti modifikacije i po pitanju POCI tretmana) propisane su u cilju unifikacije i pojednostavljenja procesa u banci kod odobravanja posebnih mjera klijentima Banke kojima je i dalje smanjen prihod ili izvori finansiranja, međutim, iste ne predstavljaju smetnju da banka prilikom ocjene materijalnosti modifikacije kod odobravanja posebnih mjera u skladu sa Odlukom postupa na način kako je to propisano članom 6. Uputstva za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive (akt direktora Agencije br. 01-2583/19 od 05.07.2019. godine).</p> <p>Ukoliko banka primjenom člana 6. Uputstva za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive utvrdi da je modifikacija značajna, a kreditne obaveze klijenta su bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 ili 2 na dan modifikacije, takvu modifikaciju banka označava u svom informacionom sistemu kao modifikaciju uzrokovanu tekućim potrebama dužnika, u skladu sa članom 6. stav (3) Odluke.</p>
Područje:	Posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom
Tema:	Broj dana kašnjenja - član 6. st. (4) - (6) Odluke

Broj pitanja:	25
Pitanje banke:	Da li u broj dana kašnjenja ulazi period na koji je zaključen moratorij?
Odgovor FBA:	Za vrijeme trajanja moratorija zamrzava se brojanje dana kašnjenja.
Tema:	Nivo kreditnog rizika - član 6. st. (4) - (6) Odluke
Broj pitanja:	26
Pitanje banke:	Da li se samo kod odobrenog moratorija klijent zadržava u istom nivou ili je to slučaj i kod drugih mjera propisanih članom 3. stav 1. Odluke?
Odgovor FBA:	Klijent se zadržava u istom nivou kreditnog rizika kod primjene bilo koje posebne mjere ili kombinacije posebnih mjera, ako su one primjenjene za vrijeme važenja Odluke. Dalja klasifikacija vrši se u skladu sa članom 6. st. (4) - (6) Odluke.
Tema:	Nivo kreditnog rizika
Broj pitanja:	27
Pitanje banke:	<p>Da li je moguće odrediti niži nivo rizika (nivo rizika 1) u odnosu na onaj u trenutku odobrenja posebnih mjera (nivo rizika 2), ukoliko izloženost ispuni kriterijume za prelazak u niži nivo kreditnog rizika? Iako se neka izloženost našla u nivou kreditnog rizika 2 u trenutku odobrenja posebnih mjera, moguće je da u toku otplate ispuni kriterijume za prelazak u nivo kreditnog rizika 1 te banka dođe u situaciju da ovu izloženost prebaci u taj niži nivo kreditnog rizika prilikom redovnog mjesečnog određivanja nivoa kreditnog rizika, te obračuna očekivane kreditne gubitke prema parametrima za homogenu grupu kojoj ta izloženost pripada. Ovo bi za posljedicu imalo oslobađanja rezervisanja za očekivane kreditne rizike za tu izloženost. Smatramo da bi prethodno opisan način postupanja bio ispravan umjesto zadržavanja izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 do njenog dospjeća.</p> <p>Prema ovom stavu, isti procenat rezervisanja bi trebalo zadržati rezervisanja sve do otplate modifikovane izloženosti. Smatramo da nema potrebe zadržavati isti procenat rezervisanja na ovim izloženostima (individualni pristup) već da ove izloženosti trebaju imati pokrivenost u skladu sa nivoom kreditnog rizika i homogenom grupom kojoj pripadaju u posmatranom periodu. Ukoliko ostane ovakav stav to bi značilo i da nakon prelaska izloženosti iz nivoa rizika 2 u nivo rizika 1, izloženosti treba da zadrže isti procenat pokrivenosti kao što su imale dok su bile u nivou rizika 2, što ne smatramo opravdanim s obzirom na to da su izloženosti ispunile uslove za prelazak iz višeg u niži nivo rizika što bi trebalo da bude propraćeno i nižim iznosom rezervisanja za kreditne gubitke.</p>
Odgovor FBA:	Banka može rasporediti ove izloženosti u nivo kreditnog rizika 1 samo nakon isteka perioda oporavka definisanog Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Navedeno znači da se izloženost može rasporediti u nivo

	kreditnog rizika 1 ako klijent izmiruje obaveze tri mjeseca i time smanjiti procenat pokrivenosti ispravkama vrijednosti. Napominjemo da je Odlukom definisano da se modifikacije u nivou kreditnog rizika 1 i 2 smatraju modifikacijom usljed tekućih potreba dužnika, odnosno ne smatraju se restrukturiranim izloženostima.
Tema:	Utvrđivanje imovine stečene uz umanjenje vrijednosti (POCI imovina) – član 5. stav (1) i član 6. stav (1) Odluke
Broj pitanja:	28
Pitanje banke:	Da li odredba iz člana 5. stav (1) Odluke u kojem se navodi da banka nije u obavezi da utvrđuje da li predmeta stavka predstavlja imovinu stečenu uz umanjenje vrijednosti (POCI imovina) predstavlja minimalni zahtjev FBA i ne sprečava banku da provodi navedeno utvrđivanje i navedenu imovinu tretira kao POCI imovinu kako bi osigurala veću usaglašenost sa MSFI 9.
Odgovor FBA:	<p>Članom 5. stav (1) Odluke propisano je da banka nije u obavezi da utvrđuje da li predmetna stavka predstavlja imovinu stečenu uz umanjenje vrijednosti (POCI imovina).</p> <p>Članom 6. stav (1) Odluke propisano je da banka ne može odobriti posebne mjere u skladu sa Odlukom klijentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, ali da može odobriti mjere klijentima čije su izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na osnovu UTP (engl. Unlikelihood to Pay) kriterija iz člana 20. stav (3) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Izuzetno banka za klijente koji su raspoređeni u nivo kreditnog rizika 3 koje se nalaze u periodu oporavka u skladu sa članom 22. stav (3) tačka b) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i kod kojih postoji urednost u otplati u posljednja 3 mjeseca do datuma podnošenja zahtjeva, banka može odobriti posebne mjere.</p> <p>Banka dakle može (ali nije dužna) označiti kao POCI izloženosti odobrene u okviru posebnih mjera iz Odluke o privremenim mjerama, ukoliko ispunjavaju sljedeće uslove:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da su u trenutku modifikacije raspoređene u nivo kreditnog rizika na osnovu člana 20. stav (3) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom; i 2) da ispunjavaju uslove iz člana 21. stav (2) tačka a) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom.
Tema:	Period trajanja posebnih mjera
Broj pitanja:	29
Pitanje banke:	<p>Da li je rok određen novom Odlukom nezavisan od roka definisanog prethodnom odlukom ili se u kumuliranom iznosu ne smije preći rok važenja moratorijuma od 6 mjeseci? Ako je odgovor ne, kako postupiti u sljedećoj situaciji:</p> <p>Klijentu odobren moratorijum u trajanju 6 mjeseci koji se završava sa 31.08.2020.god. Nakon toga klijent tri mjeseca uredno izmiruje obaveze i početkom decembra usljed</p>

	potencijalno pogoršane situacije uzrokovane COVID-om podnese zahtjev za novi moratorijum od 6 mjeseci?
Odgovor FBA:	Navedeni rok je nezavisan od roka utvrđenog ranije važećom Odlukom o privremenim mjerama. U odgovoru na prethodno pitanje je navedeno da se period ranije odobrenih posebnih mjera ne zbraja sa periodom posebnih mjera u skladu sa važećom Odlukom. U konkretnom primjeru klijent može aplicirati za odobrenje posebnih mjera jednom ili više puta ali u definisanom roku iz člana 11. stav (1) Odluke.
Tema:	Tretman ponovo odobrene olakšice – član 6 stavovi (4) – (6)
Broj pitanja:	30
Pitanje banke:	Da li je rok za uvođenje „grace“ perioda (najduže 12 mjeseci) nezavisan od roka definisanog prethodnom odlukom, odnosno da li „grace“ period može biti odobren na ukupan period od 18 mjeseci? Ukoliko se klijenti banke kojima je banka već odobrila olakšicu (grace period i/ili produženje roka dospjeća kredita sa jednokratnim dospjećem na 6 mjeseci) obrate banci za produženje iste na 12 mjeseci u skladu sa posljednjim izmjenama odluke, da li banka navedeno može tretirati (samo za gore pomenuti slučaj) kao Forebearance te shodno tome primjeniti odredbe Odluke o upravljanju kreditnim rizikom (čl.12, 19 i 20)?
Odgovor FBA:	Članom 3. stav (1) propisane su posebne mjere i najduži period na koji pojedine mjere mogu biti odobrene. Ukoliko se klijent banke ponovo obrati banci za korištenje nove privremene mjere do 31.12.2020. godine u skladu sa Odlukom, banka može tretirati tu modifikaciju u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, međutim Agencija je Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ dala olakšice bankama koje mogu koristiti.
Tema:	Odobrenje posebnih mjera – član 7. stav (1)
Broj pitanja:	31
Pitanje banke:	Da li banka može klijentima, na osnovu odobrenja na portfolio osnovi, poslati obavijest/ponudu za posebnu mjeru i/ili produženje iste, te ukoliko je klijent zainteresiran za isto da se potvrda ponude potpisana fizički/lično, smatra pismenim zahtjevom? Provođenje odobrenih mjera na portfolio osnovi bi bilo nakon što banka dobije pismenu potvrdu ponude.
Odgovor FBA:	U skladu sa članom 3. stav (4) banka odobrava mjere na osnovu pojedinačne analize kreditnog rizika iz koje je procijenila da će mjere banke omogućiti klijentu uredno izmirenje kreditnih obaveza u narednom periodu. Članom 7. Odluke propisano je da se posebne mjere provode na osnovu pisanog zahtjeva klijenta banke, kojeg je banka dužna upoznati sa uslovima i efektima mjera u vidu ponude, a prije odobrenja posebnih

	mjera. Banka treba svojim internim aktima da definiše minimum dokumentacije koju će prihvatiti za odobravanje posebnih mjera i da osigura potpunu dokumentovanost provedenih postupaka.
Tema:	Krajnji datum podnošenja aplikacija – član 11 stav (1) Odluke
Broj pitanja:	32
Pitanje banke:	Prilikom odobravanja primjerenog modaliteta za klijenta, da li banka odobrava modalitet na nivou svih plasmana klijenta ili se može desiti i odobriti zahtjev klijenta za moratorijem po jednom plasmanu, pa nakon isteka moratorija po tom plasmanu, da klijent podnese i da mu se odobri posebna mjera po drugom plasmanu?
Odgovor FBA:	Članom 11. stav (1) Odluke propisano je da se zahtjevi za primjenu posebnih mjera mogu podnositi bankama do 31.12.2020. godine. To znači da klijenti koji apliciraju za jednu ili kombinaciju posebnih mjera do navedenog datuma, bez obzira da li jednom ili više puta podnosi zahtjev, ostvaruju pravo na realizaciju istih, ukoliko banka ocijeni da se radi o primjerenom modalitetu. Banka će u ovisnosti od klijentovih mogućnosti i potreba dogovoriti najprimjereniji modalitet za odobrenje posebnih mjera koje će mu pomoći da u narednom periodu izmiri obaveze, neovisno da li se isti odnosi na sve ili pojedini plasman. Napominjemo da klijenti koji apliciraju za jednu od posebnih mjera do 31.12.2020. godine ostvaruju pravo na realizaciju iste iako im još uvijek nije istekla ranije odobrena posebna mjera. Od banke se očekuje da u razumnom roku riješi taj zahtjev klijenta. Odobravanjem nove posebne mjere sa maksimalnim period važenja iz člana 3. Odluke, prestaje da važi ranije odobrena privremena mjera. Datum primjene nove posebne mjere počinje teći od datuma odobrenja iste.
Tema:	Izveštavanje o posebnim mjerama u obrascima BA 100.00 i BA 101.00
Broj pitanja:	33
Pitanje banke:	Klijentu su u maju 2020. godine odobrene posebne mjere po dugoročnom anuitetskom kreditu na period od 3 mjeseca (maj, juni i juli). Prvi naredni anuitet je klijentu dospio u augustu mjesecu, kada je klijent isti izmirio. U septembru mjesecu klijent je podnio novi zahtjev za odobrenje mjera po istom kreditu, te je klijentu odobrena nova mjera, ista kao i u prethodnom zahtjevu. Dakle, klijentu je prvobitna mjera istekla, ali je odobrena nova uz jedan plaćeni anuitet između mjera, kako ovo evidentirati u Obrascu 101.00 jer se radi o istom kreditu?
Odgovor FBA:	U slučaju kada dužnik ima istekle i aktivnu mjeru koja se odnosi na isti ugovor, Obrazac 101.00 se popunjava prema posljednjoj (u ovom slučaju aktivnoj) mjeri, te se glavnica kredita raspoređuje u odgovarajuće kolone 090 - 180.
Tema:	Izveštavanje o posebnim mjerama u obrascima BA 100.00 i BA 101.00
Broj pitanja:	34

Pitanje banke:	Klijentu su odobrene različite mjere po različitim kreditima. Mjere po jednom kreditu su istekle, a po drugom su aktivne. Da li se broj dužnika prikazuje u kolonama 080 i 190 ili samo 080 Obrasca BA 101.00?																														
Odgovor FBA:	U navedenom slučaju kada dužnik ima isteklu i aktivnu mjeru koje se odnose na dva različita ugovora, broj dužnika se u Obrascu BA 101.00 upisuje uz aktivnu mjeru u kolonu 080, dok se kolona 190 ne popunjava kako bi se izbjeglo dupliranje. Podaci o bruto iznosu glavnice po kreditu gdje je mjera aktivna se raspoređuju u odgovarajućim kolonama od 090 do 180, dok se podatak o bruto iznosu glavnice po kreditu gdje je mjera istekla unosi u kolonu 200.																														
Tema:	Izveštavanje o posebnim mjerama u obrascima BA 100.00 i BA 101.00																														
Broj pitanja:	35																														
Pitanje banke:	Klijentu je odobrena privremena mjera moratorij pa poslije posebna mjera moratorij koji je istekao 01.09.2020. godine. Da li je potrebno oba istekla moratorija prikazivati u isteklim mjerama u obrascu BA 101.00?																														
Odgovor FBA:	Ukoliko se radi o jednoj partiji/ugovoru dužnika kako proizilazi iz pitanja, gdje je posljednja odobrena mjera istekla, u kolonu 190 Obrasca BA 101.00 potrebno je upisati broj dužnika (1) a bruto iznos glavnice po kreditu u kolonu 200.																														
Tema:	Izveštavanje o posebnim mjerama u obrascima BA 100.00 i BA 101.00																														
Broj pitanja:	36																														
Pitanje banke:	<p>Ukoliko jedan klijent ima 5 partija, od kojih su 4 partije imale odobrene mjere:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Klijent</th> <th>Ugovor/Partija</th> <th>Stanje bruto kredita</th> <th>Odobrena mjera</th> <th>Status mjere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>N.N.</td> <td>1</td> <td>10.000</td> <td>DA</td> <td>Istekla</td> </tr> <tr> <td>N.N.</td> <td>2</td> <td>20.000</td> <td>DA</td> <td>Istekla</td> </tr> <tr> <td>N.N.</td> <td>3</td> <td>5.000</td> <td>DA</td> <td>Aktivna</td> </tr> <tr> <td>N.N.</td> <td>4</td> <td>1.000</td> <td>DA</td> <td>Mjera nije odobravana</td> </tr> <tr> <td>N.N.</td> <td>5</td> <td>2.000</td> <td>DA</td> <td>Aktivna</td> </tr> </tbody> </table> <p>Da li Banka u Obrascu BA 101.00 prikazuje 30.000 u koloni 200 Stanje bruto kredita istekle mjere i 7.000 u koloni 090 Stanje bruto kredita aktive mjere? Da li u obje kolone 080 i 190 prikazujemo brojačano dužnika ili samo jednom (jer su ovo sve krediti jednog dužnika) i u kojoj koloni obzirom da se podaci o broju dužnika moraju slagati u skladu sa Uputstvom sa Obrascem BA 100.00 kolona 030 u kojem se dužnik samo jednom iskazuje?</p>	Klijent	Ugovor/Partija	Stanje bruto kredita	Odobrena mjera	Status mjere	N.N.	1	10.000	DA	Istekla	N.N.	2	20.000	DA	Istekla	N.N.	3	5.000	DA	Aktivna	N.N.	4	1.000	DA	Mjera nije odobravana	N.N.	5	2.000	DA	Aktivna
Klijent	Ugovor/Partija	Stanje bruto kredita	Odobrena mjera	Status mjere																											
N.N.	1	10.000	DA	Istekla																											
N.N.	2	20.000	DA	Istekla																											
N.N.	3	5.000	DA	Aktivna																											
N.N.	4	1.000	DA	Mjera nije odobravana																											
N.N.	5	2.000	DA	Aktivna																											
Odgovor FBA:	Podaci o bruto iznosu glavnice po kreditima gdje su mjere aktivne u iznosu od 7 hiljada KM se raspoređuju u odgovarajućim kolonama od 090 do 180, a u kolonu 200 se																														

	<p>upisuje 30 hiljada KM, što je podatak o bruto iznosu glavnice po kreditima gdje je mjera istekla. Broj dužnika je potrebno prikazati samo jednom i to uz aktivne mjere u kolonu 080. Osim navedenog, ukoliko dužnik fizičko lice ima kredite za opću potrošnju i stambenu izgradnju pod aktivnim ili isteklim mjerama, broj dužnika treba popuniti uz aktivne mjere i to gdje je veća izloženost (npr. kod stambene izgradnje) kako bi se izbjeglo dupliranje broja dužnika.</p>
--	---